

LENKA POŽÁROVÁ

Rozmačkané
ego
se slaninou

motto román

Rozmačkané ego se slaninou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Lenka Požárová
Rozmačkané ego se slaninou – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA a.s.

LENKA POŽÁROVÁ

Rozmačkané
ego
se slaninou

Praha 2018

Tento příběh jsem tvořila ze vzpomínek, zápisků i fantazie. Z úcty k soukromí skutečných osob jsem většinu postav změnila jména či identitu. Některé situace jsem vypustila, jiné zkrátila či přesunula v čase tak, aby výpovědi nic neubraly. Některé postavy se mi přetavily do jedné, aby se zachovala přehlednost a celistvost. Příběhu proto bude sloušet mnohem víc rovina románu než autobiografie.

Prolog / Barevný vítr

Píše mi má bytná Maria z norského městečka Tromsø, ležícího tři sta padesát kilometrů za polárním kruhem. Že klíč mi nechává schovaný ve schránce, kterou jde otevřít z ulice bez kódu, a lopata na sních je v předsíni. Že v pokojích jsou radiátory a že v blízkých fjordech plavou velryby. Na svátky odjíždí, a byt tak budu mít jen pro sebe.

Naposledy se zahledím do setmělého fjordu. Ještě se mi neomrzelo. Ještě mě nepřestal překvapovat. Je stejně náladový, jako umím být já. Byl mi dobrým parťákem. Zamykám za sebou apartmá číslo 385, odevzdávám klíče na recepci a nakládám svá zavazadla k Lubovi do nákladního auta. Bulhar, který v hotelu vypomáhal na myčce nádobí, mi nabídl, že u něj můžu přespat a že mě ráno hodí na letiště, protože blízko něj pracuje.

Po cestě se stavujeme ve skladu květin, kam Lubo ukládá neprodané zboží. Rozvážení květin je další z jeho přivýdělků. Utrhne květy z pár rudých růží a podává mi je. Rozpačtě držím otrhané hlavičky v dlaních.

Za volantem se rozpovídá o životě. Není to poprvé, co mi téměř cizí člověk sděluje svá osobní tajemství. Nepřekvapí mě proto, když na mě vysype svůj příběh. O tom, jak se mu holka, kterou chtěl požádat o ruku, zabila v autě. Vyhublý střízlík s křivými zuby, vypadá jak smrtka, ale bude asi dobrák.

Když dorazíme k němu domů, chápu, proč mi popisoval svůj byt jako POLOBYT. Podkroví má sníženou výšku, a tak tu chodím v předklonu, zatímco jemu stačí jen

sehnutá hlava. Z kumbálu stěhujeme do pokoje matraci pro mě. Nabízí mi oříškovou čokoládu a pak si jde zakouřit. Vrací se a jeho skelný pohled mi napovídá, že nekouřil jen tabák. Však je to Rafaelův dvorní dodavatel zboží. Jeho pohled náhle zvlčí a přestávám se cítit v pohodě. Zhasne a začne mi kolem těla ovíjet šňůru s blikajícími žárovíčkami na stromeček. Pak otrhá okvětní lístky růží, co tu jsou ve váze, a začne mě jimi zasypávat.

„Co blbneš?“ bráním se, když se vyvlékám z blikající šňůry.

„Na té party ti to tak seklo. Nechceš si teď namalovat rty zase červeně?“

„Ne, to fakt nechci,“ odmítám rezolutně. „Lubo, je pozdě, nepůjdeme už raději spát?“

K spánku se nemá a zase začíná vyprávět.

„Víš, já jsem měl už spoustu starších žen. Přiznaly mi, že si nedokázaly představit zamilovat se do mě do té doby, než se mnou měly sex.“

„Jo? A co s nima prosím tě děláš?“ prohodím nevinně.

Načež zprudka vstane a začne si svlékat kalhoty.

Vystrašeně vyskočím a rozsvítím světlo.

„Já jsem nemyslela, že mi to teď budeš ukazovat,“ koktám, ale snažím se předstírat převahu.

„Takto jsi mě neměla vidět,“ zakňučí, když přistihnu jeho vychrtlé lačné tělo v trenkách, a stáhne se s ponížením zpátky na svou postel.

„Lubo, nezlob se, já s tebou nic mít nechci. To sis vyložil špatně. Potřebuju tu jen přespat. Je to jasný?“

„Ale s tím jsi přece musela počítat, když přespáváš u chlapa!“ odpoví uraženě.

Když ležím na své matraci na druhé straně pokoje, hledím do stropu a přemýšlím, jestli jsem opravdu tak naiv-

ní. Naštěstí se Lubo zachumlal do peřin a za chvíli slyším chrápání.

Nemůžu zamhouřit oči. Jsem v pokoji s člověkem, kterého neznám, v místě, které neznám, a mířím do ještě většího neznáma.

Zatajím dech, když mi dochází, že to byl Lubo, kdo náš vztah s Rafaelem na hotelu práskl.

Přeju si, ať už je ráno, které je hodně rozpačité.

V životě ho už neuvidíš, tak co. Trapnou chvílí přežiješ.

Je něco po desáté dopoledne a pořád je tma. Dům, klíče i lopatu na sních nacházím přesně podle Mariina popisu. Venku chumelí a po ulici jezdí nákladák, který sních odklízí. V půjčovně si pronajímám auto, raději se ještě pojistím proti nehodám a vyrážím objevovat krásy ostrova Kvaløya. Zasněženými silnicemi se šinu pomalu a hraji mi k tomu Røyksopp. Jejich tesknivý song *Something In My Heart* se do této stejně tesknivé krajiny tak hodí. Myslím, že jsem mezi vločkami zahlédla soba.

Tak v jedenáct se začne rozednívat a v jednu už stmívat. Slunce tu v zimě nevychází vůbec. Kde se mi nějaký výhled líbí, tam zastavím a zkouším v tom šeru fotit.

Přijíždím k fjordu Ersfjordboten. Nádhernou melancholickou ponurost místa umocňuje, že tu nejsou v dohledu žádní turisté ani místní. Pár domků, nic víc. Jen do výšky rostoucí útesy a moře.

Stojím na kamenném pobřeží a pozoruju loď v dálce. Najednou se nad fjordem objeví hejno ptáků. Jsou všude. Až z toho mrazí.

Jedu pomalu dál zamrzlou cestou a mívám značku „pozor, sobi“. Nikde ani živáčka a auto tu už dávno neprojelo. Zastavím u silnice, vypnu motor a sejdu pár kroků k fjordu.

Potřebuju čůrat. Je tu nádherné ticho, jen voda jemně šplouchá.

Přidřepnu, nadechnu se a vtom uslyším výdech.

Je hlasitý a hluboký. A není můj.

A další!

Otočím se zprudka, jestli za mnou nestojí sob.

Vtom se to ozve znovu.

Vždyť... no vždyť to jsou přece velryby!!! Rozzáří se mi na tváři úsměv. Málem bych na ně zapomněla!

Jsou asi sto metrů ode mě. Je krásné pozorovat jejich funivé dovádění.

Jedu ještě kus dál, ale pak se musím otočit a mazat zpátky.

Později odpoledne mě vyzvedává průvodce Øystein. Spolu se mnou i kluka z Nového Zélandu, Číny, holku z Jihoafrické republiky a mladý pár z Malajsie. Dobrodruzi, co přijeli strávit Vánoce za polární kruh. Ve skladu na okraji města se navlékáme do zapůjčených oteplovaček a sněhulí. Prý je dobré mít všechno raději ve větší velikosti, aby v tom mohl cirkulovat vzduch. Rozkrok oteplovaček mám u kolen, botu při chůzi málem ztrácím, ale Øystein zvedá palec.

Ještě poslední pohled na mapu. Pak sedáme do auta a frčíme ven z města. Nepamatuju si, že bych někde jinde viděla v tunelech kruhové objezdy nebo parkoviště. Tady jim to ušetří spoustu námahy, a nemusí tak auta vyhrabávat ze sněhu.

Povídám si se Sionem, klukem z Nového Zélandu, který studuje na dentistu a v Evropě se rozhodl strávit tříměsíční prázdniny. Občas vzhlédneme k obloze, která je pořád zamračená.

„Vypadá to zatím špatně, ale nezoufejte, ještě není ani osm,“ utěšuje nás Øystein zpoza volantu.

S každou další přibývajícím hodinou přemýšlím, kolik mě stála letenka za snem. Vlastně ani nechci vědět, kolik mě stála. Dost možná jsem peníze za předraženou letenku, kterou jsem si zbrkle koupila po hádce s Rafaelem, vyhodila zbytečně. Jenže vidět polární záři byl můj sen, musela jsem to risknout. I když jsem věděla, že se to nemusí povést.

Mimo civilizaci jedeme už dlouho. Øystein vypráví, že polární záře se musí nahánět. Musí se za ní tam, kde nás nebudou rušit světla měst a příbytků. A přesto ne vždy se ukáže. Záleží dost i na počasí nebo aktivitě záření.

Konečně zastavujeme. Beru si z auta stativ a škrondavým krokem se šourám ve skafandru lesní cestou do kopce.

„Nevypadá to špatně, podívej, tamhle se už obloha protrhává a je vidět první hvězda,“ zapíchne Øystein vedle mě prst do oblohy. Po chvíli ukáže znovu k obloze.

Cože? Ta malá, na první pohled nepostřehnutelná čmouha je ONA?

„Vždyť ale není zelená,“ divím se zklamaně.

„Zkus se na ni podívat přes objektiv a pak mi řekni, jakou barvu vidíš.“

„Zelenou! Jak je to možné?“

„To jen lidské oko nedokáže rozlišit tolik barev,“ vysvětluje trpělivě Øystein.

Ožívám.

Zatímco si ostatní dělají skupinové foto, zkouším se sžít se stativem.

V hlubokém sněhu se bojí. Dost na prd, když potřebuju foťák pro ostrost snímků znehybnit. Nastavuju si manuální ostření na nekonečno a hraju si s vhodnou kombinací nastavení ISO, clony i času. Tohle jsou hodně odlišné podmín-

ky na focení. To se nedá srovnat s focením jídla v ateliéru, na které jsem zvyklá.

Zpátky ke skupině mě přivábí až vůně horké čokolády, kterou právě rozlévají z termosky.

Je něco před půlnocí. Posilněná se brodím sněhem, abych našla dobrou pozici. Aby mi nepřekážely ve výhledu stro-
my. Do sněhu se bořím po stehna a ujít pár metrů je pěkná fuška. Je mi vedro.

Očistím zamrzlou čočku foťáku a vtom slyším někde za sebou Øysteina: „Pánové a dámy, podívaná nám myslím začíná.“ Mraky se rozestoupily a na čisté obloze poseté hvězdami se rozvlní velká zelená čmouha. Její intenzita se mění, sílí a slábne. Jako by do ní někdo foukal. Klečím ve sněhu. Mačkám spoušť a tajím dech.

„Viděli jste napravo padat ten meteorit?“ slyším nadšeně křičet Øysteina. „To se často nevidí.“

Když se zář začne plazit přes celou oblohu, odlepím se od foťáku, plácnu sebou na záda do sněhu a chechtám se radostí. Hledím do nekonečné hlubiny vesmíru a nerozumím tomu, co právě vidím. Barevný vítr. Fascinující podívaná.

Mezitím mi zamrzl objektiv i voda v lahvi. Baterie v telefonu mi umřela už dávno. Brodím se lesíkem k ohni, který Øystein rozdělal ve vyhrabané díře. Rozdává nám sáčky se sušeným jídlem, které zalil horkou vodou. Armádní potrava. Mám hlad, takže nereptám, i když mi to nechutná. Když pomáhám roznášet ostatním jídlo, všímám si, že malajská žena má přes oteplovačky přepásanou kabelku Louis Vuitton. Dřepnu si do sněhu, hledím do ohně a přemýšlím, jak je asi lidem, kteří jedou pozorovat polární zář dál do vnitrozemí. Prý tam bývá i minus třicet stupňů. My tu máme jen minus deset a začíná mi být pěkná zima. Zlatý oteplovačky!

Vracíme se k autu. Nad jezerem Takvatnet září měsíc i souhvězdí Orion. Při návratu zpátky do Tromsø ostatní v autě pospávají, ale my se Sionem stále hledíme na nebe. Toho se nedá nabažit. Najednou Sion vykřikne, že polární záře je právě nad naším autem. Lehnu si mu na klín, abych se dostala blíž k oknu a hltavě pozoruju oblohu. Jako by v temnotě nad námi někdo rozdmýchal obrovský zelený vír.

Dveře bytu odemykám o půl čtvrté ráno.

Utahaná, ospalá, vymrzlá, hladová a nesmírně šťastná.

Mateřský filtr

Neskočí mi kolem krku. Zase čeká, až ji obejmu já.

„Už ani nevím, jak vypadáš,“ postěžuje si, že jsem se v Brně neukázala dobrého tři čtvrtě roku.

I ona vypadá jinak. Delší vlasy? Hubenější? Ne, víc kulhá a je víc shrbená.

Sedám si na okraj postele s přehozem. Vždycky mě sprdne, že je to drahá matrace, kterou sedáním ničím, a vyžene mě do křesla. Nerada v něm sedávám, protože mám pocit, že mě spolkně. Stejně si na tu postel sednu pokaždé znovu. Tentokrát se jen nadechne, ale výtku nevysloví. Ještě je moc brzo na hádku.

Vnímám nemožné vybavení. Obývací stěnu, která je starší než já. Vitríny s broušenými skleničkami a s postříbřenými šálky. Nikdy se nepoužívaly, bylo to jen na dívání. Na skříňce jsou zarámované fotky i z mé svatby, která už je rozvodem zrušená. Nejsem sama, kdo uvízl v minulosti.

Bavíme se rezervovaně. Chce mi ukazovat poslední zprávy od lékařských odborníků. Několikrát ji zastavím, že se o nemocech nechci bavit. Ani já se nechci hádat. A pokaždé když s tím začne, neskončíme jinak.

„Víš, jaký to je, když mi nevěříš?“ vyhrkne ukřivděně.

„Mami, proč se za těma zprávama od doktorů honíš?“ řeknu otráveně. „Stejně to nikam nevede.“

„Abys mi věřila!“

„Já jsem ti dřív věřila a stejně ses honila za lékařským posudkem, že jsi nevléčitelně nemocná, takže mi nic nevykládej.“

„Víš, ty ses ke mně začala chovat jinak. Já přesně vím od kdy.“

„Já to taky vím.“

„Jako bys nadržovala tatkově, jako bys nevěděla, co mně...“

„Dost!“ přeruším ji rázně. „Řekla jsem, že nechci slyšet tvé stížnosti na tatku. Co ti udělal, udělal tobě, ne mně.“

„Ale ty ho neznáš, to paní Jílková ho jediná prokoukla, když...“

„Nechci to slyšet! Kolikrát ti to mám říkat?“ zvýším hlas.

Nikdy se neohlížela, co si přejí druzí, vždycky to udělala po svém stejně jako teď. Stejně jako to dělám já.

Mockrát jsem to slyšela, co se tenkrát stalo. Nebylo to pro ni vůbec lehké, ale už to má nechat plavat.

„Neumíš si představit, jak se cítím, když mi píšeš škaradý věci do mailů?“ zaskučí a hlas se jí ke konci znetvoří pláčem. Naráží na to, že jsem jí napsala upřímný dopis, že jestli se rozhodla trpět, tak je to její věc, ale já jí u tohoto druhu pomalé sebevraždy asistovat nebudu. Všechno ve mně vygradovalo, poté co mi její lékař řekl: „Vaše maminka se rozhodla trpět, a vám nezbývá nic jiného než trpět s ní.“ Když je umíněné malé dítě, můžete mu dát na prdel, ale mamce těžko.

„A víš, jak jsem se cítila já? Když mi celý dětství shazuješ tatku? Když ho vidím tvýma očima?“ ohradím se.

Jestli se umí ženy pomstít svým mužům, tak spolehlivě tímto. Prostě dětem mlčky předají svůj názor. Vstíjí jim to výchovou, lehkými narážkami „no jo, on je prostě nemožnej“ nebo ještě lépe větou „to kvůli vám jsem s ním vydržela tak dlouho“.

„Ty nemůžeš přenést přes srdce, že už tě nemám na pie-

destalu,“ pronesu s nemilosrdnou upřímností, které mě naučila.

„Ale on...“ snaží se bránit.

„Ale já kurva potřebuju otce!“ zařvu a vyhrknou mi slzy.

To ji zarazí, chvíli na mě hledí a pak stočí hovor jinam jakoby nic. Začne mi popisovat léky, co má na stole. Nevnímám ji. Snažím se ovládnout slzy, ale pořád se mi derou ven. Ona zase nevnímá mě. Bere do ruky lahvičku za lahvičkou a odříkává monolog. Žena, která mi život dala, ale zároveň mi ho i pořádně opepřila.

Odcházím na záchod. Zavřu za sebou, opřu se čelem o stěnu a nechám téct slzy.

Cítím, jak jsme si cizí. Nejsem už na její straně. Pořád ji mám ráda, ale už nechci cítit její bolesti, které jsem tak dlouho nesla s ní. Nemáme se o čem moc bavit. Popíše mi, kde byla na vycházkách, a pak se zeptá, kam se chystám na další cestu.

„Neblázni!“ roztaje úsměvem, když jí destinaci prozradím. Za chvíli už ale vykládá o knížce, kterou čte, a k mé cestě se nevrátí. Proč mě překvapuje, že ji nezajímá, jak mi je. Jaké to je opouštět svůj dosavadní život? Kolikrát mě už napadlo, jestli jí nechybí některé city. Jsem citový invalida i já?

Vypráví mi o tom, že se byla podívat ve dvou domech pečovatelské služby s bezbariérovými pokoji. Když mi vykládá, co je všechno v okolí za pedikéry a kadeřníky, vrátím ji chladně do reality: „Ale když budeš na vozíčku, tak se asi ven moc nedostaneš.“

Neříkám to, abych ji ranila, jen jí nastavuju reálný pohled. Nebude důležité, jaké tam jsou v okolí trasy na túry, důležitější pro ni bude, jaké jsou tam chodby. Že bude na vozíku je nevyhnutelné, protože si s artritidou v pokro-

čilém stupni nenechá pomoci. Na všechny návrhy odpoví, že jí stejně není pomoci.

Dřív jsem ji milovala bezmezně. Když jí ukápla slza, mně okamžitě taky. Jenže jak se bránit, když s vámi matka manipuluje? Když si to uvědomíte, nemáte slitování. Nechcete jí ublížit, ale nenecháte ubližovat ani sobě. Poslední kapka lítosti přetekla a vytvořila imunní tvrdý krunyř. Jsem proto bezcitná dcera? Monstrum?

„Už musím běžet na tramvaj, abych stihla vlak,“ zalžu po hodině a půl návštěvy. Mohla bych jet vlakem za další hodinu, ale stejně se nemáme o čem bavit.

„Počkej, nevstávej,“ obejmů ji, když se začne těžce zvedat ze židle. Zrovna teď mi připadá jako malé bezbranné dítě.

Nechci, aby se mi omlouvala. Chci jen, aby mě brala jako dospělou, aby si přestala hrát na oběť. Aby si nedržela nemoci jako důvod pozornosti. Aby mu konečně odpustila. Je paličatější než já. Tolik toho máme společného! Silné ženy, úspěšné v tom, co si umíníme, ale já si na rozdíl od ní uvědomuju, že ne všechny takové vlastnosti je dobré mít.

S tátou jsme o samotě, jen když mě veze zpátky na nádraží.

Taky si toho nemáme moc co říct, ale tady to nikdy moc neklapalo. Už vím, že mu na mně záleží.

„Co zdraví, funguje?“ začnu rozpačitě.

„Jo, občas i něco funguje,“ snaží se vtipkovat a vyhnout se pravdě.

Nevadí mi s ním ani mlčet. Je fajn ho mít vedle sebe.

Za chvíli jsme na místě a loučí se: „Nelo, měj se tam moc hezky a ať se ti splní, co od toho očekáváš,“ zvážní.

Dáme si pusku na tvář a obejmů ho. Byly doby, kdy jsem ho nepotřebovala vidět a kdy o to on stál. Bývaly doby, kdy si mě nevšímal a kdy jsem o to stála já.

Stočí pohled jinam a spěšně odjíždí. Nechce, abych viděla, že má orosené oči, ale toho si nejde nevděkovat. Vlastně mi to přijde milý. Lidský.

Konečně se respektujeme, i když jsme tak rozdílní. Konečně ho vidím svým pohledem, a ne přes zkreslující mateřský filtr.

odvážené štěstí

Poslední dny před odjezdem finišuju resty. Dělam své první a zároveň poslední letošní meruňkové knedlíky s tvarohem. Když zjišťuju, že mi došel prostředek na mytí podlah, myju je šamponem s vůní ambry a vanilky. Dávám si chladivý zábal na kotník, který se mi podařilo zvrtnout při poslední hodině stepu. Zvyšuju tržbu Mladé fronty, jejíž výtisky potřebuju na balení křehkého nádobí. Pračku i postel předávám zájemcům za odvoz.

Byt postupně zaplňuju krabicemi, na které se snažím heslovitě napsat, co v nich je. Nejhuř se mi loučí s těmi ošuntělými kuchyňskými poklady z blešáků, co jsem používala na focení svých receptů. Co ještě mi bude chybět? Nejvyšší čas jít do vany.

Otevřu oči. Chvilí zmateně civím. Protáhnu se na matraci a rozhlédnu se. Zírám na zeď, na které jsou vidět obrysy fotek z cest, co tu byly ještě před pár dny pověšené.

Nahá vyklouznu zpod přikrývky a bosky kráčím k oknu. Pootočím žaluziemi, přimhouřím oči do ostrého světla a spokojeně se usměju.

Pustím dovnitř ranní vzduch nasycený vůní lipových květů a ptačím zpěvem.

Bude hezky.

Vlastně už je hezky.

V kuchyni pohlédnu na prázdné poličky. Jsou jako bezzubá ústa.

Vezmu do rukou sklenici se zbytkem medu a sednu si

na kuchyňskou desku. Přesně tam, kde jsem se milovala se všemi třemi důležitými muži. Odšroubuju víčko, položím ho vedle sebe a pohlédnu do sklenice. Pomalu do medu zabořím ukazovák a labužnický si ho strčím do pusy. Pak se zakloním a nasypu si do pusy hrst pražených dýňových semínek. Se stále zakloněnou hlavou nahmatám kořenku se skořicí, vezmu z ní poslepu špetku mezi ukazováček a palec a nasypu si ji do úst. Víc toho na požitkářskou snídani nezbylo.

Vypnu vodu, napíšu na papír vzkaz, zamknu a klíčky pro majitele hodím do schránky. Ještě nikdy jsem neodjížděla, aniž bych se neměla kam vrátit. Nevím, jestli věci v bednách budou čekat půl roku nebo rok. Jestli je pak vybalím v jiném pražském bytě nebo v jiné zemi. Jestli je vůbec vybalím. Přesto je ten odjezd pozitivní. Plný hladu po nových zážitcích. Plný sladkého neznáma, které je zároveň lepkavě strašidelné. Neutíkám se sklopenou hlavou. Jdu zpříma a zvědavost mám přibalenu pod paží.

Šestnáct a půl. Tolik váží mé štěstí. Můj odbavený kufr. Tentokrát jsem si nerezervovala místo v uličce, jak to mám kvůli dlouhým nohám ve zvyku. Přemýšlím, jestli svou destinaci vůbec poznám. Po čase vidím okýnkem pole a pak zpěněné pobřeží. Jak vlastně vypadá fjord? Rozložím si na klíně notebook, a když po chvíli mimoděk vzhlednu ven, vyvalím oči.

Objevují se černé ostrůvky. Voda a země do sebe zapadají jako zaklesnuté prsty dvou rukou. Při pohledu zpátky je voda temně modrá, místy i černá, při pohledu dopředu zlatá s barvou odrážejícího se zapadajícího slunce. Vidím zbrázděné zalesněné skály, jen občas silnice. Je tu stejná plocha vody jako pevniny. Lodě zanechávají na vodě bílou brázd

jako komety s ohonem. Voda má někdy tvar podlouhlého cáru, někdy je to jen kapka nebo slza, někdy kaluž s ostrůvky, někdy se plazí krajinou jako hádek.

Nemůžu se těch pohledů nabažit, ale to už se zelené lesy mění v hory poseté bílými skvrnami sněhu. Není to typická hora se zasněženým vrcholem, je to jako temný hrbolátý dort s cákanci bílé polevy.

„Tak kam vyrážíte, Nelo?“ zeptal se nedočkavě.

„Do Norska,“ odpověděla jsem klidně. Dost možná přitom barva mých očí získala temnější odstín. Jako by se v nich rozlila nekonečná mořská hladina. Vidina mé budoucnosti.

„Do Norska?“ opakoval zklamaně, „Já myslel, že to bude nějaká bláznivější destinace.“

„Budu dělat servírku na břehu fjordu. Je to málo bláznivý?“ podotkla jsem stále klidně. V duchu jsem přitom na konec věty doplnila: v mém věku? Ne že bych se cítila stará, ale přece jen tuto práci dělají spíš studentky než zralé čtyřicátnice.

„Aha, tak to jo,“ oddychl si spokojeně.

Neměla jsem potřebu dodávat, že jsem chtěla nejdřív někam úplně jinam, ale Norsko si mě k sobě zavolalo vlastně náhodou, na které nevěřím, a já kývla. Má v sobě potřebnou dávku tajuplnosti i krásy, pokojnosti i divokosti, které mě přitahují.

Je vlastně úplně jedno, jestli se má destinace bude někomu zamlouvat. Nedělám to pro ohromení druhých, dělám to pro sebe.

„A na jak dlouho vlastně?“ pokračoval.

„Na tři měsíce. Zatím.“

„Zatím?“ opakoval a zvedl obočí v dalším očekávání.

„Je to teprve začátek. Nabírat obrysy to bude postupně.“

„Ježíš, já vám závidím!“ vydechl.

I já bych mu mohla závidět. Protože má to, co já ne. Rodinu, dům, auto, děti, psa. Každý máme na výběr a já se spíš než na to, co nemám, dívám na to, co mám.

Už dávno jsem vyměnila jistoty a pozitiva za nejistou svobodu, která mi postupně koření život. Nelituju toho. Mým majetkem je jeden kufr, jeden batoh s fotovýbavou a notebook pod paží.

Na téma, proč se vlastně na takovou cestu vydávám, bych se mohla rozepsat o tom, že poznávání mě láká, že jsou pro mě cesty neodolatelné, že chci změnu.

Ale jde to shrnout i jednoduše: protože můžu!

V kuchyni

Zavrtím se na sedadle a zavřu oči i časopis s článkem o farmářských trzích. To proto se mi vrací vzpomínky z doby před čtrnácti dny?

Kváskovému těstu pomůžu ven z mísy stěrkou. S žuchnutím se lepkavá hmota rozplácne na pomoučené ploše a v nose ucítím typickou kyselou vůni. Několikrát těsto přeložím a vytvarovaný bochánek uložím do chlebové ošatky, kde bude kynout. Kuchyní se ozve rychlé zatlaskání, jak si z dlaní setřesu přebytečnou mouku. Dost dobře by to mohlo být i z nezbedné radosti.

V robotu, který je o malý odstín tmavší červené barvy, než je váha, nechám zpracovat mouku, máslo a cukr. Nemusím těsto pozorovat. Už podle zvuku poznám, kdy se z nekompaktní hmoty stane koule, která mezi mísou a otáčející se hřídelí neuroticky poskakuje. Těsto z mísy vyškrábnu na plochu linky, párkrát ho zatnutými pěstmi zmasíruju do neurčitého tvaru. Uždibuju z něj kousky, házím je na mísku váhy, podle potřeby přidám či uberu a v dlaních formuju nedbalé koule. Každou pak pár rychlými pohyby rozválím válečkem do kruhu a uložím do formiček. Prsty, které jsou hbité, protože to dělaly už tolikrát, vytvaruju silnější okraj. Prohlubně formiček vystelu kusem pečicího papíru, na který nasypu suché fazole. Ty se postarají o to, že těsto nevyskočí a zůstane tenké. Víím, že jsem si naběhla, když jsem slíbila, že na trh připravím i své hříšné čokoládové košíčky se slaným karamellem.

— — —

Z výklenku u balkonových dveří zvednu obouruč baculatou dýni a posadím ji na prkénko. Čepel velkého nože zabořím do slupky a vykrojím první dílek s výraznou oranžovou barvou. Přiložím si ho k nosu a vdechnu. V řezu se okamžitě začínají formovat drobné kapky šťávy. Lesknou se jak čerstvá rosa v trávě a voní po melounu.

Podélně rozkrajuju měkký, krásně tlustý vanilkový lusk a vyškrabuju z něj černou dřevň intenzivní vůně. Rozbaluju kostky másla a ze skříně vyndávám třtinový cukr.

Když mám po hodině uvařeno, ponořím čajovou lžičku do hrnce s bublajícím sytě oranžovým krémem, pofoukám ji a pak si ji vložím do úst. Spokojeně přikývnu. Po naplnění sklenic zbytek z hrnce požitkářsky vylížu prstem.

Rozevřu velké desky uložené pod stolkem v obývacíku a vybírám arch se samolepicími etiketami. Ten s nápisem *Fenomenální dýňové mlslo s vanilkou*. Rychle, ale pečlivě je lepím na sklenice, které po vychladnutí ukládám do lednice.

Z trouby vytahuju chleba s křupavou kůrkou. Přičichnu a zhluboka nasaju vůni. Zadržím ji v sobě, co to jde, a pak blaženě vydechnu. Do vymyté sekací nádoby dávám čerstvé mátové lístky, stroužky řízného českého česneku a na kostky nakrájený parmezán. Po chvíli přidávám drobný mladý hrášek. Pak sůl, pepř a olivový olej, který si nechávám vozit z Apulie. Čerstvé pesto s jemnou duší plním do skleniček. Opět následuje etiketovací manévr a v lednici hledám místo jen taktak. Kolikrát jsem si už říkala, že bych potřebovala pořádně velkou profesionální lednici, ale pokaždé jsem to nakonec do té své domácí zázrakem nacpala. Kdyby byly podmínky podnikání vstřícné, nemusela bych to dělat doma v partyzánské ilegalitě.

Zesílím hudbu z rádia a smíchám uvařené špagety se

zbytkem pesta. Přestávám procvičovat stepové kroky a na moment si sedám ke stolu. Jakmile dojím poslední sousto, otevřu pusu a vyjede mi z ní hlasité krknutí. Zpátky ke strojům!

Do širokého rozpáleného kastrolu dávám vrstvu cukru. Notnou chvíli trvá, než se v něm něco začne dít. Občas směsí zatřesu a pozoruju, jak bílé krystalky klesají pod hladinu a jak se z cukrové pouště stává lepkavé moře. Z bezbarvé postupně tmavne do hnědožluté barvy. Karamel je velká citlivka a musí se mu věnovat dostatečná péče. Pokud ho sejmu z plotny brzo, bude mít jen karamelovou barvu, ale ne chuť. A pokud to přepísknu a připálím ho, je nepoužitelný, protože palčivé hořkosti se už zbavit nedá.

S kastrolelem znovu zatřesu, pozoruju velké bubliny, které se tvoří na povrchu. Hrncem odstavím a přidám kostky másla, které se zasyčením vplují pod hladinu. Po chvíli přidám smetanu a karamel se zlověstně rozbublá. Je třeba suroviny nechat vybouřit a dát jim prostor, aby se seznámily, pohádaly, a nakonec se chytly za ramena a spojily se v jednolitou božskost. V prstech rozdrobím vločkovou mořskou sůl a karamel rozlívám do předpečených košíčků. Až se povrch zatáhne a ztuhne, přidám vrstvu tmavé čokolády rozpuštěné ve smetaně.

Práce mi jde od ruky, ale po pěti sezonách prodeje na farmářských trzích je to dneska se zvláštní lehkostí. S příchutí, že zítra prodávám naposledy.

Po dvanácti hodinách záprahu mám konečně hotovo. Na mandolíně krájím na tenké plátky ředkvičky. Přidám na nudličky strouhaný sýr čedar. V misce smíchám kopr s rozmačkaným česnekem, podmáslím a trochou soli. Dresink

na ředkvičkovo-sýrový salát. Mám ráda, když jídlo nejen dobře chutná, ale i vypadá. Sednu si s miskou na válendu a nohy dám na nízký stolek. Už se nenervuju, jestli lidi zítra přijdou a jaké bude počasí. Mám v sobě zvláštní klid.

Derniéra

Že už je venku světlo, zaregistruju, právě když se otáčím v posteli.

V úleku sáhnu pro mobil.

Uf, nezaspala jsem!

Se zavřenýma očima padnu zpátky na polštář. Budík mi bude zvonit až za půl hodiny. Zavrtávám se zpátky do peřin.

Jako každé druhé sobotní ráno následuje sled oblbujících činností. Vyskládat skleničky z lednice do polystyrenových chladicích boxů, nanosit je do výtahu tak, abych neprobudila sousedy, nanosit je do kufru auta, aby si toho pokud možno nikdo z domu nevšiml, s autem, jehož kufr je zaskládaný po strop, vyrazit směr tržiště, postavit stánek, hledat místo k zaparkování v zakázaných pražských zónách, zatímco jsem zboží nechala bez dozoru.

Zákazníci u mě stojí, ještě než stihnu vybalit zboží na stůl, který jsem právě rozložila, zajistila pomocí šroubků a přikryla bílým ubrusem. „Nechcete si zatím nakoupit to ostatní, co potřebujete, a za pět minut se vrátit? To už bude vše připravené k ochutnání,“ nabízím netrpělivcům řešení.

Paní, která je tu poprvé, si chce koupit dvacet skleniček. Pro sebe a kolegyně.

Stejně jako vždy se i dnes najde někdo, kdo mě upozorní, že mám v etiketě chybu, že to má být dýňové *máslo* a ne *mlslo*. Trpělivě vysvětluju, že to máslo původně bylo, než mi to potravinářská inspekce zakázala a já si pohrála s písmenky i jejich byrokratickým systémem. Vždyť se to mlsá, tak co?